

Sygn. akt III AUa 1410/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 lutego 2015 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Bożena Grubba (spr.)
Sędziowie:	SSA Barbara Mazur SSO del. Alicja Podlewska
Protokolant:	sekr.sądowy Wioletta Blach

po rozpoznaniu w dniu 9 lutego 2015 r. w Gdańsku

sprawy R. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji R. G.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku VIII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 10 kwietnia 2014 r.,
sygn. akt VIII U 1855/13

zmienia zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję i przyznaje wnioskodawcy R. G. prawo do emerytury od
dnia (...)

Sygn. akt III AUa 1410/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 listopada 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu R. G. prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, bowiem ubezpieczony nie udowodnił 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, a jedynie 13 lat, 1 miesiąc i 17 dni.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony R. G. domagał się zaliczenia do okresów pracy w warunkach szczególnych okresu służby wojskowej od 26 kwietnia 1973 roku do 12 kwietnia 1976 roku. Ubezpieczony podniósł, iż w powyższym okresie odbywał służbę w Marynarce Wojennej, na okrętach, na stanowisku motorzysty. Ubezpieczony wskazał, iż do odbycia zasadniczej służby wojskowej został powołany podczas pracy w (...) Stoczni (...), gdzie pracował

w szczególnych warunkach od 22 sierpnia 1972 roku do 25 kwietnia 1973 roku, po zakończeniu służby wrócił do tego samego zakładu pracy i pracował tam do 9 maja 1976 roku. Ubezpieczony na poparcie słuszności swojego stanowiska w sprawie powołał się na uchwałę Sądu Najwyższego z 16 października 2013 roku, sygn. akt II UZP 6/13.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując w całości stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji. Organ rentowy wskazał, iż ubezpieczony po odbyciu służby wojskowej nie powrócił do zakładu pracy w ciągu 30 dni, lecz podjął zatrudnienie u kolejnego pracodawcy od 12 maja 1976 roku, tj. w Polskim Ratownictwie Okrętowym w G..

Na rozprawie w dniu 27 lutego 2014 roku ubezpieczony sprecyzował odwołanie w ten sposób, iż wskazał, że domaga się również zaliczenia do okresów pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w G. od 16 października 1990 roku do 25 lutego 1991 roku.

Sąd Okręgowy w Gdańsku - VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 10 kwietnia 2014 r., sygn. akt VIII U 1855/13, oddalił odwołanie ubezpieczonego.

Sąd Okręgowy orzekał na podstawie następujących ustaleń faktycznych i rozważań prawnych.

Ubezpieczony R. G. urodził się w dniu (...).

W okresie od 22 sierpnia 1973 roku do 25 kwietnia 1973 roku ubezpieczony był zatrudniony w (...) Stoczni (...) w G., w charakterze montera ślusarskiego wyposażenia okrętowego. Powyższy okres zatrudnienia ubezpieczonego został zaliczony przez organ rentowy do okresów pracy w warunkach szczególnych.

W okresie od 26 kwietnia 1973 roku do 12 kwietnia 1976 roku ubezpieczony odbywał zasadniczą służbę wojskową.

W ramach służby wojskowej ubezpieczony w okresie od 23 maja 1973 roku do 2 sierpnia 1973 roku odbył kurs motorzystów okrętowych oraz od 7 sierpnia 1973 roku do 12 kwietnia 1976 roku pełnił funkcję motorzysty. W dniu 4 maja 1976 roku ubezpieczony otrzymał świadectwo młodszego motorzysty okrętowego.

Ubezpieczony po zakończeniu zasadniczej służby wojskowej nie podjął pracy u dotychczasowego pracodawcy, tj. w (...) Stoczni (...) w G..

Ubezpieczony ubiegał się o przeniesienie do pracy na holownikach, w charakterze motorzysty. Ubezpieczony nie wyraził chęci powrotu na zajmowane przed służbą wojskową stanowisko montera ślusarskiego wyposażenia okrętowego, wskazując, iż w trakcie odbywania służby wojskowej zdobył kwalifikacje młodszego motorzysty okrętowego.

Od dnia 12 maja 1976 roku ubezpieczony podjął pracę w Polskim Ratownictwie Okrętowym w G., na stanowisku robotnika transportowego. W okresie od 20 sierpnia 1976 roku do 31 sierpnia 1977 roku ubezpieczony pracował na stanowisku młodszego motorzysty okrętowego oraz od 1 września 1977 roku do 31 października 1977 roku na stanowisku motorzysty okrętowego.

W okresie od 16 października 1990 roku do 25 lutego 1991 roku ubezpieczony był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w G., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku mechanika – ślusarza.

W ramach powyższego zatrudnienia, w okresie od 15 do 22 lutego 1991 roku, ubezpieczony przebywał na urlopie bezpłatnym.

Przedsiębiorstwo zajmowało się świadczeniem usług na statkach i okrętach, remontami międzyrejsowymi, obsługiwało port w G. i w G..

Ubezpieczony jako mechanik – ślusarz naprawiał kotły, silniki, agregaty prądotwórcze i armaturę okrętową. Ubezpieczony przycinał, docinał, podgrzewał gazami. Ubezpieczony remontował rurociąg, spawał jego kołnierze, doczepił nową rurę, cynkował oraz zajmował się jego montażem. Ubezpieczony zajmował się również naprawą izolacji cieplnej w zbiorniku siarkowym.

W dniu 17 października 2013 roku ubezpieczony złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek o przyznanie prawa do emerytury.

Ubezpieczony jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, jednakże złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE na dochody budżetu państwa.

W toku postępowania przed organem rentowym ubezpieczony udowodnił 27 lat, 11 miesięcy i 12 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 13 lat, 1 miesiąc i 17 dni pracy w warunkach szczególnych.

Organ rentowy uznał, iż ubezpieczony nie wykazał 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Decyzją z dnia 18 listopada 2013 roku organ rentowy odmówił przyznania ubezpieczonemu prawa do emerytury z uwagi na brak 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy wskazał, że stan faktyczny ustalił w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach sprawy, w tym w aktach ubezpieczeniowych oraz aktach osobowych ubezpieczonego, których wiarygodność nie była kwestionowana w trakcie postępowania przez żadną ze stron, zatem również Sąd uznał je za miarodajne dla dokonania ustaleń. Sąd dał wiarę zeznaniom świadka F. G. oraz ubezpieczonego przesłuchanego w charakterze strony jako zgodnym wzajemnie oraz z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie.

Przechodząc do rozważań merytorycznych Sąd I instancji stwierdził, że przedmiotem sporu w niniejszej sprawie jest prawo ubezpieczonego do emerytury określonej w przepisie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009, Nr 535 poz. 1227 ze zm.), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn, 60 dla kobiet, okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn, 20 lat dla kobiet, nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Ubezpieczony swoje prawo do emerytury w obniżonym do 60 lat wieku emerytalnym wiąże z wykonywaniem pracy w warunkach szczególnych, a zatem stosownie do art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej wymaganym jest, aby wykazał on na dzień 1 stycznia 1999 roku 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach, o którym mowa w § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43, ze zm.), t.j. pracy wymienionej w wykazie A tegoż rozporządzenia.

Zgodnie z przepisem § 2 ust. 1 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w

szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2).

Zgodnie natomiast z utartą praktyką i orzecznictwem, w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Sąd Okręgowy podkreślił, iż bezspornym jest, że ubezpieczony ukończył 60 rok życia, udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 25 lat, jest członkiem OFE, jednakże złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE na dochody budżetu państwa. Ubezpieczony, poza 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych przebyłym do dnia 1 stycznia 1999 roku, spełnia zatem wszystkie pozostałe wymienione w art. 184 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej warunki do przyznania dochodzonego świadczenia.

Wobec powyższego przedmiotem sporu pozostawało jedynie ustalenie, czy za zatrudnienie w szczególnych warunkach może zostać uznany okres odbywania przez ubezpieczonego zasadniczej służby wojskowej od 26 kwietnia 1973 roku do 12 kwietnia 1976 roku oraz okres zatrudnienia ubezpieczonego od 16 października 1990 roku do 25 lutego 1991 roku.

Sąd I instancji uznał zatem za zasadne ustalić charakter pracy ubezpieczonego w spornym okresie. Prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach przysługuje bowiem wówczas, gdy ubiegający się o prawo wykonywał prace w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Decydujące znaczenie ma zatem rodzaj i wymiar wykonywanej pracy, a nie przedłożenie odpowiedniego świadectwa pracy w szczególnych warunkach, ze wskazaniem stanowiska pracy określonego w wykazie prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego. Jak zauważył Sąd Najwyższy - określanie dla celów emerytalnych stanowisk pracy jako „pracy wykonywanej w szczególnych warunkach” w rozumieniu wykazów stanowiących załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) nie należy do kompetencji pracodawcy (vide: wyrok z dnia 22 czerwca 2005 r., sygn. akt I UK 351/04, OSNP 2006/5-6/90).

W sądowym postępowaniu odwoławczym, jak już zostało wskazane, okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84, Lex Polonica, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r., III UZP 48/84, Lex Polonica). Nie jest zatem przeszkodą dla dokonania takich ustaleń brak świadectwa pracy w warunkach szczególnych wystawionego przez pracodawcę. Decydujące znaczenie ma rodzaj i wymiar wykonywanej pracy, a nie przedłożone świadectwo pracy w szczególnych warunkach, określające stanowisko pracy, ponieważ o zaliczeniu danego rodzaju pracy do wykonywanej w szczególnych warunkach decyduje nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale charakter wykonywanych czynności.

Odnosząc się do okresu służby wojskowej odbywanej przez ubezpieczonego Sąd Okręgowy za zasadne uznał odwołanie się do regulacji prawnych obowiązujących w tym okresie.

Przepis art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 roku o powszechnym obowiązku obrony (Dz. U. z 1967 r. Nr 44 poz. 440) stanowił o zaliczaniu okresu odbytej służby wojskowej do wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem, pracownikom, którzy po odbyciu służby podjęli - w określonym ustawowo terminie - zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym byli zatrudnieni przed powołaniem do służby albo w tej samej gałęzi pracy.

Z kolei w myśl art. 108 ust. 4 powołanej ustawy, zastosowanie miało rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin (Dz. U. Nr 44, poz. 318). Zgodnie z § 5 powołanego rozporządzenia żołnierzowi, który podjął zatrudnienie wlicza się czas odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął zatrudnienie, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem w tym zakładzie oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie.

Z cytowanych powyżej przepisów wynikała zasada, że pracownikowi, który we wskazanym terminie po zakończeniu służby wojskowej podjął pracę u pracodawcy, u którego był zatrudniony w chwili powołania do tej służby, okres służby podlegał wliczeniu do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem.

Przez „wszelkie uprawnienia związane z zatrudnieniem” należy przy tym rozumieć nie tylko uprawnienia „ze stosunku pracy”, ale i uprawnienia związane z tym stosunkiem, a więc także uprawnienia w sferze ubezpieczeń społecznych, będące pochodnymi pozostawania w stosunku pracy.

Sąd Okręgowy podzielił pogląd wyrażony w uchwale Sądu Najwyższego w składzie 7 sędziów z dnia 16 października 2013 r., II UZP 6/13, OSNP 2014/3/42, LEX nr 1385939, Biul. SN 2013/10/24, M.P.Pr. 2014/2/94-101, iż czas zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 44, poz. 220, w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 1974 r.) zalicza się - na warunkach wynikających z tego przepisu - do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (art. 184 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jednolity tekst: Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.).

Jednakże w niniejszej sprawie ubezpieczony niewątpliwie nie podjął zatrudnienia w tym samym zakładzie pracy, w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby. W swoich zeznaniach w charakterze strony ubezpieczony potwierdził, iż po odbyciu służby wojskowej chciał zostać zatrudniony zgodnie z kwalifikacjami uzyskanymi w trakcie służby wojskowej – młodszego motorzysty okrętowego. Ubezpieczony zeznał, iż niemożliwym było zatrudnienie na stanowisku młodszego motorzysty okrętowego u dotychczasowego pracodawcy - (...) Stoczni (...) w G. i dlatego ubezpieczony podjął od 12 maja 1976 roku pracę w Polskim Ratownictwie Okrętowym w G., początkowo na stanowisku robotnika transportowego, natomiast od 20 sierpnia 1976 roku na stanowisku młodszego motorzysty okrętowego. Tym samym, stwierdzić należy, iż okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej przez ubezpieczonego nie należy zaliczać do okresów zatrudnienia w warunkach szczególnych.

Ubezpieczony wykazał, iż w okresie od 16 października 1990 roku do 25 lutego 1991 roku, za wyjątkiem okresu przebywania na urlopie bezpłatnym od 15 do 22 lutego 1991 roku, wykonywał prace w warunkach szczególnych wymienione w wykazie A, dziale III, pod poz. 90 - gdzie mowa jest o pracach wykonywanych bezpośrednio przy budowie i remoncie statków na stanowiskach znajdujących się na tych statkach, pochylniach, dokach i przy nabrzeżach.

Jednakże, Sąd I instancji zważył, iż ww. okres zatrudnienia jest niewystarczający do uznania, iż ubezpieczony legitymuje się 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych przebytych do dnia 1 stycznia 1999 roku. W ocenie Sądu zatem, ubezpieczony nie wykazał, iż w ramach swojego zatrudnienia przez okres 15 lat pracował w szczególnych warunkach.

W świetle powyższego Sąd Okręgowy uznał, iż wydana w sprawie decyzja organu rentowego była w pełni zasadna, w związku z czym odwołanie ubezpieczonego jako bezzasadne, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. i powołanych przepisów podlegało oddaleniu.

Apelację od wyroku wywiódł ubezpieczony, zarzucając:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego:

a. przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. z 2009 r. Dz. U. nr 153 poz. 1227 ze zm.) poprzez nie doliczenie do stażu pracy w szczególnych warunkach okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej od dnia 26 kwietnia 1973 roku do 12 kwietnia 1976 roku tj. 2 lata, 11 miesięcy i 17 dni,

b. przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie przepisu art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 roku o powszechnym obowiązku obrony (Dz. U. nr 44 poz. 440) poprzez przyjęcie przez Sąd I instancji, iż wnioskodawca nie zgłosił zamiaru powrotu do pracy po odbyciu zasadniczej służby wojskowej, jak wymagały tego przepisy prawa,

2. naruszenie przepisów prawa procesowego poprzez nie rozważenie wszechstronnie całokształtu zebranego materiału, jak tego wymaga art. 233 § 1 k.p.c. przez co Sąd bezzasadnie uznał, że wnioskodawca nie udowodnił faktu wykonywania pracy w warunkach szczególnych w wymiarze co najmniej 15 lat, w pełnym wymiarze czasu pracy.

Wskazując na powyższe zarzuty, ubezpieczony wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez przyznanie ubezpieczonemu prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpatrzenia.

W uzasadnieniu apelacji wnioskodawca podniósł, iż w okresie od 26.04.1973 r.

do 12.04.1976 r. tj. w trakcie zasadniczej służby wojskowej wykonywał pracę motorzysty, czyli na stanowisku zaliczanym do prac w szczególnych warunkach. Ubezpieczony wykonywał te prace w oparciu o kurs motorzysty okrętowego, odbyty w okresie

od 23.05.1973 r. do 02.08.1973 r. oraz po zdaniu egzaminów kwalifikacyjnych: w dniu 27.03.1974 r. (na trzecią klasę specjalności) oraz w dniu 19.09.1974 r. (na drugą klasę specjalności). Ubezpieczony dołączył również do akt sprawy zaświadczenie kwalifikacyjne wystawione przez energetyczną Komisję Egzaminacyjną upoważniającą Ubezpieczonego

do obsługi zbiorników ciśnieniowych, sprzężarek, sieci, pompy wentylatorów oraz ssawy. Pracę w szczególnych warunkach, w okresie odbywania zasadniczej służby wojskowej wykonywał codziennie w wymiarze ponad 8 godzin dziennie. W czasie odbywania służby

na (...) Ubezpieczony wykonywał prace motorzysty w takim samym zakresie, jak motorzyści floty cywilnej. W czasie służby ubezpieczony obsługiwał silniki główne (były dwa typ (...)) oraz silniki pomocnicze (agregaty prądotwórcze), a także wszystkie urządzenia w siłowni statku tzn. sprzężarki, pompy wirówki. W czasie odbywania służby wojskowej ubezpieczony został awansowany na stopień podoficerski i pełnił funkcję dowódcy pierwszej zmiany wachty, czyli obsługiwał siłownię statku w czasie rejsu oraz prowadził dzienniki okrętowe.

Po odbyciu służby wojskowej, w okresie 10 dni od jej zakończenia ubezpieczony stanął się w zakładzie pracy - Stoczni (...), gdzie zgłosił swój powrót do pracy. Jednocześnie, ze względu na nowe kwalifikacje, uzyskane w trakcie odbywania zasadniczej służby wojskowej, złożył propozycję przeniesienia do pracy na holowniku w charakterze motorzysty. Ostatecznie, z uwagi na niemożność kontynuowania zatrudnienia na poprzednio zajmowanym lub równorzędnym stanowisku, stosunek pracy został rozwiązany na mocy porozumienia stron, z dniem niewyrażenia zgody tj. 09.05.1976

roku (zgodnie z dyspozycją §3 ust. 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin).

Apelujący podkreślił, że spełnił przesłankę zgłoszenia swojego powrotu do pracy w ciągu 30 dni od daty zakończenia zasadniczej służby wojskowej, jednakże z przyczyn dotyczących zakładu pracy (niemożność zaproponowania mu odpowiedniej pracy) nie podjął pracy na dotychczasowym stanowisku. Skoro zaś przepisy uzależniają możliwość zaliczenia okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej od faktu zgłoszenia przez ubezpieczonego powrotu do pracy po odbyciu tej służby, a przepis art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 roku o powszechnym stanowił, iż okres odbytej zasadniczej lub okresowej służby wojskowej zalicza się do okresu zatrudnienia, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem, pracownikom, którzy po odbyciu tej służby podjęli zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym byli zatrudnieni przed powołaniem do służby albo w tej samej gałęzi pracy, odwołanie wnioskodawcy, w jego ocenie, było zasadne.

Powołany przepis posługuje się pojęciami: „w tym samym zakładzie pracy, w którym byli zatrudnieni przed powołaniem do służby” albo „w tej samej gałęzi pracy”. Na gruncie niniejszej sprawy macierzystym zakładem pracy ubezpieczonego była Stocznia (...), w której ubezpieczony był zatrudniony na stanowisku, na którym wykonywane były prace w szczególnych warunkach. Od 12 maja 1976 roku ubezpieczony podjął zatrudnienie u kolejnego pracodawcy - w Polskim Ratownictwie Okrętowym w G. na czas oczekiwania na wydanie międzynarodowej książeczki żeglarskiej na stanowisku (pracownik transportu), a od dnia 12 sierpnia 1976 r. na stanowisku młodszego motorzysty, które to stanowisko również było zaliczane do prac wykonywanych w szczególnych warunkach.

Zdaniem wnioskodawcy zarówno Stocznia (...), jak i Polskie Ratownictwo Okrętowe należą do sektora szeroko pojętej gospodarki morskiej tj. tej samej gałęzi pracy. Nawet zatem w przypadku braku uznania faktu podjęcia przez ubezpieczonego pracy w tym samym zakładzie pracy, w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby wojskowej, zatrudnienie ubezpieczonego w Polskim Ratownictwie Okrętowym należy zakwalifikować, jego zdaniem, jako podjęcie zatrudnienia w tej samej gałęzi pracy.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja R. G. skutkuje zmianą zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającej go decyzji i przyznaniem wnioskodawcy prawa do emerytury od dnia (...)

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie jest kwestia, czy okres zasadniczej służby wojskowej odbywanej przez R. G. od dnia 26 kwietnia 1973 r. do dnia 12 kwietnia 1976 r. podlega wliczeniu do stażu pracy w warunkach szczególnych, wymaganego do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, a w konsekwencji, czy spełnia on przesłankę 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

We wskazanym powyżej zakresie Sąd Okręgowy dopuścił się naruszenia przepisów prawa materialnego, co skutkowało niewłaściwą subsumcją ustaleń faktycznych pod odpowiednie dyspozycje przepisów prawa materialnego. Zaznaczenia wymaga jednak, iż ustaleń faktycznych Sąd I instancji dokonał po przeprowadzeniu stosownego postępowania dowodowego, a Sąd odwoławczy, oceniając je jako prawidłowe, uznał je za własne, co oznacza, iż zbędnym jest ich szczegółowe powtarzanie w niniejszym uzasadnieniu.

Sąd Apelacyjny na wstępie rozważań przypomina, iż podstawę prawną uprawnienia żądanego przez ubezpieczonego stanowi art. 184 w związku z art. 32 ustawy emerytalnej. Przedmiotowe regulacje wymagają w szczególności ustalenia, czy w dniu wejścia w życie ustawy emerytalnej wnioskodawca miał okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub

w szczególnym charakterze wymagany do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż zwykły (art. 184 ust. 1 pkt 1). Data ta określa również prawo materialne właściwe do kwalifikacji okresu zasadniczej służby wojskowej jako wymaganego okresu zatrudnienia do wcześniejszej emerytury. Oczywiście chodzi o szczególną regulację prawną, albowiem z samej istoty okresu zasadniczej służby wojskowej nie jest okresem zatrudnienia i nawet ustawa o powszechnym obowiązku obrony okresu tego nie zrównuje z zatrudnieniem, tylko nakazuje zaliczyć okres zasadniczej służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie określonych uprawnień. Z drugiej strony okres zasadniczej służby wojskowej nie pozostaje poza regulacją prawa ubezpieczeń społecznych, z tym tylko, że jako okres składkowy (art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy emerytalnej). Tylko żołnierzy zawodowych ustawa emerytalna uważa za pracowników zatrudnionych w szczególnym charakterze (art. 32 ust. 3 pkt 6). Skoro regulacja obejmuje tylko żołnierzy zawodowych, to ten krąg podmiotowy jest zamknięty, zwłaszcza, że w sprawie nie chodzi o pracę w szczególnym charakterze ale o zatrudnienie w szczególnych warunkach. Nie każda zaś zasadnicza służba wojskowa ze względu na jej charakter może być porównywalna z pracą w szczególnych warunkach, a jeśli nawet, to rozwiązanie korzystne dla zainteresowanych musiałyby być wyraźne i mające uzasadnienie w indywidualnej specyfice służby (tak: wyrok SN z dnia 6 kwietnia 2006 r., III UK 5/06, OSNP 2007/7-8/108).

Pozytywnej regulacji stwierdzającej, że okres zasadniczej służby wojskowej jest okresem pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie ma w rozporządzeniu z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Ujęcie w nim tylko żołnierzy zawodowych (§ 10), tak jak w ustawie emerytalnej (art. 32 ust. 3 pkt 6), świadczy o regulacji zamkniętej i wyklucza lukę prawną.

Należy zatem wyraźnie podkreślić, wobec treści apelacji wnioskodawcy, że nie każda zasadnicza służba wojskowa jest traktowana jako okres zatrudnienia uprawniający do wcześniejszej emerytury na podstawie art. 32 (w związku z art. 184) ustawy emerytalnej. Bez szczególnych regulacji lub uwarunkowań, okres zasadniczej służby wojskowej nie podlega wliczeniu do okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach, od którego zależy prawo do wcześniejszej emerytury (art. 32 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych).

Kwestia zaliczania okresu zasadniczej służby wojskowej do stażu zatrudnienia w szczególnych warunkach, stanowiącego przesłankę przyznania prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, była przedmiotem wielu orzeczeń Sądu Najwyższego.

Początkowo Sąd Najwyższy stał na stanowisku, iż przez „przepisy dotychczasowe” w rozumieniu art. 32 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS należy rozumieć przepisy rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jednak wyłącznie w zakresie określenia wieku emerytalnego, rodzaju prac lub stanowisk oraz warunków, na podstawie których przysługuje prawo do emerytury, przy czym zakres odesłania nie obejmował - zdaniem Sądu Najwyższego - możliwości zaliczania na podstawie kiedykolwiek poprzednio obowiązujących przepisów okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej do okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Pogląd taki został zaprezentowany przez Sąd Najwyższy m. in. w wyroku z dnia 11 marca 2009 r. (II UK 247/08, LEX nr 707422) oraz w wyroku z dnia 8 kwietnia 2009 r. (II UK 331/08, LEX nr 707887), a wynikał między innymi z ustalenia, iż § 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 1956 r. w sprawie zaliczania pracowników do kategorii zatrudnienia, który określał warunki zaliczania do okresu zatrudnienia w I kategorii okresu służby wojskowej, utracił moc, a zatem w stanie prawnym obowiązującym po dniu 31 grudnia 1967 r. brak było przepisu zezwalającego na zaliczenie okresu zasadniczej służby wojskowej do okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach, od którego zależy nabycie prawa do emerytury

w niższym wieku emerytalnym.

Powyższe stanowisko nie zostało jednak zaakceptowane w aktualnym orzecznictwie Sądu Najwyższego, który w kolejnych orzeczeniach prezentował jednolitą wykładnię przepisów, według której okres służby wojskowej dla żołnierza zatrudnionego

przed powołaniem do czynnej służby wojskowej w warunkach szczególnych (I kategorii zatrudnienia), który po zakończeniu tej służby podjął zatrudnienie w tych samych warunkach, jest nie tylko okresem służby w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ale także okresem pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 2009 r., II UK 215/09 OSNP 2011 nr 15-16, poz. 219, z dnia 9 marca

2010 r., I UK 333/09, LEX nr 585739, z dnia 24 maja 2012 r., II UK 265/11, LEX

nr 1169836, z dnia 17 maja 2012 r., I UK 399/11, LEX nr 1211140). Zaprezentowany pogląd podzielił również powiększony skład Sądu Najwyższego w uchwale z dnia 16 października 2013 r., II UZP 6/13 (dotąd niepublikowanej), w której stwierdził, że: „Czas zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 44, poz. 220, w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 1974 r.) zalicza się - na warunkach wynikających z tego przepisu - do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (art. 184 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy emerytalnej)”.

W uzasadnieniu tego stanowiska, wyrażono m.in. pogląd, że podstawy zaliczenia okresu służby wojskowej do okresu pracy w warunkach szczególnych (szczególnym charakterze), należy poszukiwać nie tylko w przepisach normujących prawo do świadczeń, a więc obecnie w ustawie emerytalnej i rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.), ale w tym zakresie znajdują zastosowanie również przepisy normujące służbę wojskową, tj. ustawa z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony RP (Dz. U. Nr 44, poz. 220 ze zm.) oraz przepisy wykonawcze do niej, w tym zwłaszcza rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin (Dz. U. Nr 44, poz. 318

ze zm.), które regulowało w sposób szczegółowy uprawnienia żołnierza, który w terminie

30 dni po zwolnieniu ze służby zgłosił powrót do zakładu pracy i w wyniku tego podjął w nim zatrudnienie. W myśl § 5 ust. 1 tego rozporządzenia żołnierzowi wlicza się czas odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął zatrudnienie,

w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem w tym zakładzie oraz

w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie. Z przepisów tych wynika, że - pod warunkiem

w nim wskazanym - okres zasadniczej służby wojskowej jest okresem zatrudnienia na takich samych warunkach, jak przed powołaniem do tej służby. Jeśli było to zatrudnienie wymienione w art. 11 ust. 2 pkt 1-6 ustawy o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, to również okres służby wojskowej uważany był za takie samo zatrudnienie, a żołnierz był traktowany jak pracownik wykonujący pracę wymienioną w powołanym przepisie.

Przepis art. 108 ust. 2 ustawy o powszechnym obowiązku obrony został nieznacznie zmieniony z dniem 1 stycznia 1975 r. przez art. X pkt 2 lit. c ustawy z dnia 26 czerwca

1974 r. - Przepisy wprowadzające Kodeks pracy, Dz. U. Nr 24, poz. 142 ze zm.) i zgodnie

z jego nowym brzmieniem, czas odbywania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej wliczał się pracownikowi do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem, jeżeli po odbyciu tej służby podjął on zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby.

Poważniejsza zmiana nastąpiła w brzmieniu przepisów ujętym w tekście jednolitym (Dz. U. z 1979 r. Nr 18, poz. 111).

Zmianie uległa numeracja poszczególnych jednostek redakcyjnych ustawy, a także brzmienie niektórych przepisów.

W myśl art. 120 ust. 1, pracownikowi, który w ciągu trzydziestu dni od zwolnienia z zasadniczej lub okresowej służby wojskowej podjął pracę, czas odbywania służby wojskowej wliczał się do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy,

w którym podjął pracę, w zakresie wszelkich uprawnień wynikających z Kodeksu pracy oraz przepisów szczególnych. Jednocześnie pracownikowi, który podjął pracę lub złożył wniosek o skierowanie do pracy po upływie trzydziestu dni od zwolnienia ze służby wojskowej, czas odbywania służby wliczał się do okresu zatrudnienia tylko w zakresie wymiaru urlopu wypoczynkowego i wysokości odprawy pośmiertnej oraz uprawnień emerytalno-rentowych (art. 120 ust. 3). (...). Pomimo kolejnych, licznych zmian redakcyjnych ustawy o powszechnym obowiązku obrony, w dalszym ciągu obowiązywało zawarte w art. 120 ust. 1 i 3 ustawy "wliczanie" okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie uprawnień emerytalno-rentowych. Zostało ono usunięte dopiero z dniem 21 października 2005 r.

Zgodnie z najnowszym poglądem Sądu Najwyższego zaprezentowanym w wyroku z dnia 5 sierpnia 2014 r. (I UK 442/13, niepubl.), również żołnierzowi, który przed służbą nie był zatrudniony (w żadnym zakładzie pracy), a po zwolnieniu w ciągu 30 dni przystąpił do wykonywania zatrudnienia, uznanego za zatrudnienie w warunkach szczególnych, wlicza się czas odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie uprawnień określonych w § 5 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r.

w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin (Dz. U. z 1968 r., nr 44, poz. 318 ze zm.), „czyli wlicza się czas odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął zatrudnienie, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem w tym zakładzie oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie”.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę, analogicznie, jeśli żołnierz przed podjęciem zatrudnienia wykonywał pracę w warunkach szczególnych - co było bezsporne w analizowanej sprawie - zaś po odbyciu zasadniczej służby wojskowej powrócił do pracy, która takiego charakteru już nie miała – jak to miało miejsce w omawianym przypadku - to również brak jest przeszkód, aby okres służby wojskowej został zaliczony do stażu, od którego zależą jego uprawnienia emerytalne.

Z treści przepisu art. 106 ust. 1 wskazanej wyżej ustawy o powszechnym obowiązku obrony, jak i z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r.

w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin – w brzmieniu obowiązującym w spornym okresie odbywania przez ubezpieczonego zasadniczej służby wojskowej tj. od 01 stycznia 1975 r. do 06 sierpnia 1979 r. - wynikał ciężący na zakładzie pracy, który zatrudniał żołnierza w dniu powołania do służby wojskowej, obowiązek niezwłocznego zatrudnienia go na stanowisku poprzednio zajmowanym lub równorzędnym pod względem rodzaju pracy oraz zaszeregowania osobistego, jeżeli w ciągu 30 dni od dnia zwolnienia z tej służby żołnierz zgłosi powrót do zakładu pracy.

Przepis § 3 przedmiotowego rozporządzenia stanowił natomiast, iż w razie uzyskania przez żołnierza podczas służby wojskowej innych lub wyższych niż posiadane uprzednio kwalifikacji zawodowych, stwierdzonych zaświadczeniem powiatowego (miejskiego, dzielnicowego) sztabu wojskowego, zakład pracy, który zatrudniał żołnierza w dniu powołania do służby, jest obowiązany zatrudnić go na stanowisku odpowiadającym uzyskanym kwalifikacjom. W razie braku możliwości zatrudnienia żołnierza stosownie

do uzyskanych kwalifikacji, zakład pracy jest obowiązany za zgodą żołnierza zatrudnić go na stanowisku poprzednio zajmowanym lub równorzędnym oraz zwrócić się jednocześnie do jednostki nadrzędnej z wnioskiem o zatrudnienie go w innym podległym jej zakładzie pracy na stanowisku odpowiadającym tym kwalifikacjom. Jednostka nadrzędna jest obowiązana w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku zaproponować żołnierzowi zatrudnienie na stanowisku odpowiadającym uzyskanym przez niego kwalifikacjom

lub zawiadomić go o braku możliwości zatrudnienia stosownie do tych kwalifikacji. Jeżeli żołnierz nie wyrazi zgody na kontynuowanie zatrudnienia na stanowisku poprzednio zajmowanym lub równorzędnym albo zaproponowanym mu przez jednostkę nadrzędną, dotychczasowy stosunek pracy uważa się za rozwiązany na mocy porozumienia stron,

z dniem niewyrażenia zgody.

Z kolei art. 108 ust. 1 w/w ustawy stanowił, że czas odbywania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej wlicza się pracownikowi do okresu zatrudnienia, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem, jeżeli po odbyciu tej służby podjął on zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby. W myśl § 3 art. 108 ustawy o powszechnym obowiązku obrony, warunkiem wliczenia służby wojskowej do okresu zatrudnienia jest zachowanie terminów, o których mowa w art. 106 ust. 1 lub w art. 107 ust. 1. Zgodnie z § 5 ust. 1 w/w rozporządzenia Rady Ministrów z 22 listopada 1968 r. żołnierzowi, który podjął zatrudnienie stosownie do zasad określonych § 2-4, wlicza się czas odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął zatrudnienie, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem w tym zakładzie oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie. Nadto ust. 2 omawianego § 5 rozporządzenia stanowił, iż jeżeli żołnierz po odbyciu służby wojskowej podjął zatrudnienie zgodnie z § 3 ust. 3 w innym zakładzie pracy, do okresu zatrudnienia w zakresie określonym w ust. 1 wlicza się także czas zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym był pracownikiem w dniu powołania do służby wojskowej.

Z powyższych uregulowań nie wynika, w ocenie Sądu Apelacyjnego, aby warunkiem zachowania uprawnień w nich przewidzianych było podjęcie pracy na tym samym stanowisku czy też w tym samym zakładzie pracy, co przed powołaniem do służby wojskowej. Obowiązek zatrudnienia żołnierza na stanowisku poprzednio zajmowanym równorzędnym lub zgodnym z nowo uzyskanymi kwalifikacjami dotyczył zakładu pracy, nie zaś żołnierza zgłaszającego powrót do pracy po odbyciu służby wojskowej. Przepisy § 3 ust. 4 i § 5 ust. 2 rozporządzenia z dnia 22 listopada 1968 r. wyraźnie zaś stanowią o możliwości podjęcia przez żołnierza – we wskazanych w nich warunkach – zatrudnienia w innym zakładzie pracy z wliczeniem okresu zatrudnienia w poprzednim zakładzie pracy do okresu zatrudnienia

w zakresie m. in. wszelkich uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie.

W tym miejscu Sąd Apelacyjny przypomina, iż z ustaleń faktycznych Sądu

I instancji, które Sąd odwoławczy w pełni podziela, wynika, iż ubezpieczony w okresie

od 22 sierpnia 1973 roku do 25 kwietnia 1973 roku u był zatrudniony w (...) Stoczni (...) w G., w charakterze monter-a ślusarskiego wyposażenia okrętowego,

przy czym powyższy okres zatrudnienia ubezpieczonego został zaliczony przez organ rentowy do okresów pracy w warunkach szczególnych.

Zasadniczą służbę wojskową R. G. odbył w okresie od 26 kwietnia 1973 roku do 12 kwietnia 1976 roku.

Ubezpieczony po zakończeniu zasadniczej służby wojskowej zgłosił zamiar powrotu do pracy u dotychczasowego pracodawcy, jednakże wobec braku możliwości zatrudnienia, zgodnie z nowymi kwalifikacjami zdobytymi w trakcie odbywania służby wojskowej,

w charakterze motorzysty na holownikach, ubezpieczony nie wyraził zgody na powrót

na zajmowane poprzednio stanowisko monter-a ślusarskiego wyposażenia okrętowego,

co spowodowało, iż jego stosunek pracy został uznany za rozwiązany na mocy porozumienia stron z dniem 9 maja 1968 r. na podstawie § 3 ust. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r.

Co istotne - od dnia 12 maja 1976 roku, a zatem z zachowaniem 30-dniowego terminu, o którym mowa w art. 106 ustawy o powszechnym obowiązku obrony, ubezpieczony podjął pracę w Polskim Ratownictwie Okrętowym w G.. Początkowo było to co prawda stanowisko robotnika transportowego, a dopiero od 20 sierpnia 1976 roku do 31 sierpnia 1977 roku ubezpieczony pracował na stanowisku młodszego motorzysty okrętowego oraz

od 1 września 1977 roku do 31 października 1977 roku na stanowisku motorzysty okrętowego, jednakże Sąd Apelacyjny miał na względzie, iż późniejsze rozpoczęcie pracy

na stanowisku pracy zaliczanym do stanowisk pracy w warunkach szczególnych wynikało

z konieczności wyrobienia dla ubezpieczonego książeczki motorzysty, bez której nie mógłby on podjąć tego zatrudnienia.

Podzielając cytowany powyżej pogląd Sądu Najwyższego zaprezentowany w wyroku z dnia 5 sierpnia 2014 r., I UK 442/13, niepubl. – zgodnie z którym również żołnierzowi, który przed służbą nie był zatrudniony (w żadnym zakładzie pracy), a po zwolnieniu w ciągu 30 dni przystąpił do wykonywania zatrudnienia, uznanego za zatrudnienie w warunkach szczególnych, wlicza się czas odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie uprawnień określonych w § 5 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 listopada

1968 r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin (Dz. U. z 1968 r., nr 44, poz. 318 ze zm.), Sąd Apelacyjny stoi na stanowisku, iż tym bardziej istnieją podstawy

do zaliczenia okresu służby wojskowej do stażu, od którego zależą jego uprawnienia emerytalne w sytuacji, gdy przed powołaniem do służby wojskowej ubezpieczony wykonywał zatrudnienie kwalifikowane jako zatrudnienie w warunkach szczególnych, a po jej powrocie powrócił do pracy, która takiego charakteru nie miała, zwłaszcza, że w realiach rozpoznawanej sprawy po pierwsze – powrót do pracy ubezpieczony zgłosił w wymaganym terminie 30 dni od zwolnienia ze służby, po drugie – do uznania za rozwiązany stosunku pracy z poprzednim pracodawcą doszło na podstawie ww. przepisów w związku z brakiem możliwości zaoferowania ubezpieczonemu stanowiska pracy odpowiadającego uzyskanym

w trakcie służby nowym kwalifikacjom zawodowym, a po trzecie – wykonywanie

u kolejnego pracodawcy pracy nie podlegającej zaliczeniu do pracy w warunkach szczególnych miało charakter przejściowy, krótkotrwały i uzasadniony obiektywnymi okolicznościami.

Doliczenie okresu odbywania przez wnioskodawcę służby wojskowej do uznanego przez organ rentowy stażu pracy w warunkach szczególnych wynoszącego 13 lat, 1 miesiąc

i 17 dni powoduje, iż za spełnioną należy uznać przesłankę przyznania mu prawa

do emerytury wcześniejszej w postaci legitymowania się 15 latami pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny, działając na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok i poprzedzając go decyzję i przyznał R. G. prawo

do emerytury od dnia (...) tj. od dnia, w którym ukończył on 60 rok życia.